

**РЕШЕНИЕ № 575/2007/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**

от 23 май 2007 година

**за създаване на Европейски фонд за връщане за периода от 2008 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, параграф 2, буква б) и член 63, параграф 3, буква б) от него,

като взеха предвид предложението на Комисията,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет <sup>(1)</sup>,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите <sup>(2)</sup>,

в съответствие с процедурата, предвидена в член 251 от Договора <sup>(3)</sup>,

като имат предвид, че:

- (1) С оглед постепенното установяване на пространство на свобода, сигурност и правосъдие, Договорът за създаване на Европейската общност предвижда както приемане на мерки за осигуряване на свободното движение на хора в съчетание със съпътстващи мерки за контрола по външните граници, убежището и имиграцията, така и приемане на мерки относно убежището, имиграцията и гарантиране правата на граждани на трети страни.
- (2) По време на заседанието си в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет отново потвърди решимостта си да създаде пространство на свобода, сигурност и правосъдие. Затова, една обща европейска политика в областта на убежището и миграцията следва да има за цел както справедливо третиране на граждани на трети страни, така и подобро управление на миграционните потоци.
- (3) Една ефективна политика на Общността в областта на връщането е необходимо допълнение към изпълнимата политика в областта на законната имиграция и убежището, както и съществен компонент на борбата с незаконната имиграция. Държавите-членки предвиждат значителни средства за изпълнение на програми в областта на връщането и операции по принудително връщане. Общите действия на Европейския съюз в тази област, подкрепени с целесъобразни финансови средства от Общността, биха могли да подпомогнат държавите-членки, да открият необходимостта от връщането на незаконно пребиваващи лица и да допринесат за засилване на солидарността между държавите-членки.
- (4) На 28 февруари 2002 г. Съветът прие Подробен план за борба с незаконната имиграция и трафика на хора в Европейския съюз <sup>(4)</sup>, в който бе посочено, че политиките в

областта на обратното приемане и връщането са неотменим и жизненоважен компонент на борбата с незаконната имиграция, и отбеляза два елемента, на които следва да се основава политиката на Общността в областта на връщането, а именно общи принципи и общи мерки в рамките на усъвършенстването на административното сътрудничество между държавите-членки.

- (5) Програмата на Съвета за действие в областта на връщането от 28 ноември 2002 г., създадена въз основа на Съобщение на Комисията от 14 октомври 2002 г. относно политика на Общността за връщане на незаконно пребиваващи лица, проследява цялата последователност на действията по управление на връщането в държавите-членки, и обхваща както принудителното, така и доброволното връщане на граждани на трети страни, а също и основните етапи на връщането, включително подготвителния и последващия.
- (6) На срещата си в Солун на 19 и 20 юни 2003 г. Европейският съвет прикани Комисията да разгледа всички аспекти, свързани с отделен правен инструмент на Общността в областта на връщането, с цел да бъдат подпомогнати в частност приоритетите, определени в Програмата за действие в областта на връщането.
- (7) В заключенията си относно приоритетите за успешното разработване на обща политика за обратно приемане от 2 ноември 2004 г. Съветът подчерта, че споразуменията на Общността за обратно приемане значително допринасят за ефективното съвместно управление на миграцията и играят важна роля в борбата с незаконната имиграция. Тези споразумения представляват съществен елемент в рамките на диалога и сътрудничеството между Европейския съюз и страните на произход, предишно пребиваване и транзит на незаконни мигранти.
- (8) В изпълнение на Заключенията от 8 юни 2004 г., в които Съветът призова бюджетния орган да извърши възможните подготвителни дейности и прикани Комисията да вземе под внимание становището му за разработването на интегрирани планове в областта на връщането в тясно сътрудничество с държавите-членки, бяха предприети подготвителни действия за периода 2005-2006 г.
- (9) По време на срещата си в Брюксел на 4 и 5 ноември 2004 г. Европейският съвет призова в Хагската програма да бъде стартирана подготвителната фаза на Европейски фонд за връщане (наричан по-нататък „Фонд“), който да бъде създаден до 2007 г., като се вземе предвид оценката на подготвителната фаза.

<sup>(1)</sup> ОВ С 88, 11.4.2006 г., стр. 15.

<sup>(2)</sup> ОВ С 115, 16.5.2006 г., стр. 47.

<sup>(3)</sup> Становище на Европейския парламент от 14 декември 2006 г. (все още не публикувано в Официален вестник) и Решение на Съвета от 7 май 2007 г.

<sup>(4)</sup> ОВ С 142, 14.6.2002 г., стр. 23.

- (10) През м. ноември 2004 г. Съветът взе под внимание доклада на Председателството, в който се анализират добрите практики в областта на връщането в конкретни страни. Докладът отчете широки възможности и необходимост от сътрудничество с по-голяма практическа насоченост между държавите-членки в областта на връщането. Бяха очертани възможности за по-интегриран подход както на национално, така и на общностно равнище, както и най-общи политики. В доклада също така бяха отразени добрите практики на държавите-членки в областта на доброволното и принудителното връщане на граждани на трети държави в страната им на произход или транзит, като например насърчаването на програми за подпомагане на доброволното връщане с цел постигане на трайно връщане, съвети в тази област, както и организиране на съвместни операции по връщането на лица, включително чартърни полети.
- (11) Необходимо е да се създаде правен инструмент на Общността, който да подпомага и насърчава усилията на държавите-членки за подобряване управлението на връщането във всичките му аспекти, въз основа на принципа на интегрирано управление на връщането и с цел спомагане за справедливото и ефективно прилагане на общи стандарти в тази област, така както са определени в законодателството на Общността относно връщането на лица.
- (12) Настоящото решение не следва да предвижда отпускане на средства за 2007 г., за да могат да бъдат отчетени резултатите от подготвителните дейности в областта на връщането през 2005 г. и 2006 г., въз основа на доклад на Комисията за оценка на подготвителните дейности.
- (13) Въпросните общи стандарти са в частност Директива 2001/40/ЕО на Съвета от 28 май 2001 г. относно взаимното признаване на решения за експулсиране на граждани на трети страни <sup>(1)</sup> и нейното продължение, Решение 2004/191/ЕО на Съвета от 23 февруари 2004 г. за определяне на критериите и практическите договорености за компенсирането на финансовите дисбаланси, получени в резултат на прилагането на Директива 2001/40/ЕО относно взаимното признаване на решенията относно експулсирането на граждани на трети страни <sup>(2)</sup>, и Решение 2004/573/ЕО на Съвета относно организацията на общите полети за извеждане от територията на две или повече държави-членки на граждани на трети страни, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане <sup>(3)</sup>;
- (14) Това също така касае бъдещи правни инструменти на Общността, като например инструмент за общи стандарти относно процедурите в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни, който следва да създаде равни условия в рамките на Европейския съюз относно процедурите в областта на връщането и по тази причина следва да определи условия и граници, в чиито рамки държавите-членки да взимат мерки в областта на връщането.
- (15) Държавите-членки следва да гарантират, че действията, предприети чрез Фонда за връщане, зачитат задълженията, произтичащи от основните права, така както са изразени в частност в Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи (Европейската конвенция за правата на човека), Хартата на основните права на Европейския съюз, Женевската конвенция за статута на бежанците от 28 юли 1951 г., допълнена с Нюйоркския протокол от 31 януари 1967 г. и други свързани международни инструменти, като Конвенцията на ООН относно правата на детето от 1989 г., където е приложимо.
- (16) Като се има предвид, че колективното експулсиране е забранено съгласно протокол 4 от Европейската конвенция за правата на човека, само лица, които подлежат на индивидуални мерки за извеждане, следва да бъдат връщани чрез съвместни операции по връщане, допустими за финансиране съгласно настоящото решение.
- (17) Предвид обхвата и целта на Фонда той в никакъв случай не може да подпомага дейности, свързани с места и центрове за задържане на лица в трети страни.
- (18) Съгласно Програмата за действие в областта на връщането, одобрена от Съвета през ноември 2002 г. и постоянно препотвърждавана в правните инструменти на Европейския съюз в тази област, като например заключенията на Съвета относно доброволното връщане от 2 ноември 2005 г., доброволното връщане е важен елемент от един балансиран, ефективен и устойчив подход към връщането. Държавите-членки следва да се насърчават да отдават предпочитание, доколкото е възможно, на доброволното връщане.
- (19) Допустимите действия в рамките на интегрираното управление на връщането следва да отчетат специфичната ситуация на уязвимите лица.
- (20) За постигане на по-голяма ефективност в управлението на връщането на национално равнище, Фондът също така следва да обхваща дейности, свързани с доброволното връщане на лица, които не са задължени да напуснат територията, като търсещите убежище, които все още не са получили отрицателно решение или лицата, ползващи се от международна закрила по смисъла на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила <sup>(4)</sup> или от временна закрила по смисъла на Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите-членки в полагането на усилия за приемане на такива лица и понасяне на последиците от този прием <sup>(5)</sup>.
- (21) Насърчаването на интегрирано управление на връщането на национално равнище следва да бъде основна цел на настоящото решение. Държавите-членки се насърчават да изпълняват операции в областта на връщането, като отчетат интегрираните планове за действие в тази област, които

<sup>(1)</sup> ОВ L 149, 2.6.2001 г., стр. 34.

<sup>(2)</sup> ОВ L 60, 27.2.2004 г., стр. 55.

<sup>(3)</sup> ОВ L 261, 6.8.2004 г., стр. 28.

<sup>(4)</sup> ОВ L 304, 30.9.2004 г., стр. 12.

<sup>(5)</sup> ОВ L 212, 7.8.2001 г., стр. 12.

- анализират ситуацията в държавите-членки с оглед на целевото население, определят цели с оглед на предвидените операции и предлагат, в сътрудничество с определени участници като Върховния комисар на ООН за бежанците (ВКБООН) и Международната организация за миграция (МОМ), схеми за постигане на ефективно и трайно връщане посредством различни мерки. При целесъобразност, интегрираните планове в областта на връщането следва да бъдат редовно оценявани и коригирани.
- (22) За насърчаване на доброволното връщане на лица, в частност лица, които не са задължени да напускат територията, следва да се предвидят стимули за връщани лица, като преференциално третиране чрез осигуряване на засилена помощ при връщането. Този вид доброволно връщане е както в интерес на достойното връщане на връщаните лица, така и в интерес на властите с оглед на съотношението себестойност/ефективност. Държавите-членки следва да се насърчават да отдават предпочитание на доброволното връщане.
- (23) От политическа гледна точка, обаче, доброволното и принудителното връщане са взаимно свързани и имат взаимно подсилващ ефект, ето защо държавите-членки следва да бъдат насърчавани да подсилват взаимната допълняемост на тези две форми при управлението на връщането. Налице е обективна необходимост от принудително връщане с цел запазване на надеждността на политиката в областта на имиграцията и убежището на Европейския съюз и системите за имиграция и убежище на държавите-членки. По този начин възможността за принудително връщане е предпоставка за гарантиране, че тази политика не се подценява и че се прилага принципа на правовата държава, който сам по себе си е от основно значение за създаването на пространство на свобода, сигурност и справедливост. По тази причина настоящото решение следва да подкрепи действията на държавите-членки за подпомагане на принудителното връщане.
- (24) Освен това основните препятствия, които срещат държавите-членки в областта на връщането, често съпътстват принудителното връщане. Едно от основните препятствия е несигурността относно самоличността на съответно лице и/или липсата на необходимите пътни документи. За преодоляването на тези проблеми държавите-членки следва да бъдат насърчавани да осъществяват по-добро сътрудничество с консулските служби на трети страни и да увеличат обмена на информация и оперативното сътрудничество помежду си в рамките на сътрудничеството с тези служби.
- (25) На последно място, наложително е настоящото решение да подкрепи в държавите-членки, които считат това за целесъобразно, приемането на специални мерки за връщаните лица в страната на връщане, за да може на първо място да се осигури ефективно връщане в добро състояние до техния град или район на произход и на второ място да се подпомогне трайната им реинтеграция в тяхната общност. Тези мерки не следва да представляват подпомагане на съответната трета страна в качеството ѝ на такава и следва да бъдат допустими за финансиране, единствено когато и ако е налична приемственост с дейности, стартирани и извършени в по-голямата си част на територията на държавите-членки съгласно интегриран план за връщане.
- (26) Освен това, тези мерки следва да си взаимодействат с дейностите, подкрепяни от правните инструменти на Общността относно външното подпомагане, в частност тематичната програма за убежище и миграция.
- (27) Настоящото решение има за цел да създаде част от цялостна рамка, която също включва Решение № 573/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. за създаване на Европейски бежански фонд за периода от 2008 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“<sup>(1)</sup>, Решение № 574/2007/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 май 2007 г. за създаване на Фонд за външните граници за периода от 2007 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“<sup>(2)</sup> и Решение 2007/.../ЕО на Съвета от ... за създаване на Европейски фонд за интеграция на граждани на трети страни за периода от 2007 до 2013 г. като част от Общата програма „Солидарност и управление на миграционните потоци“<sup>(3)</sup>, чиято цел е да реши въпроса за справедливото разпределение на отговорностите между държавите-членки по отношение на финансовата тежест, породена от въвеждането на интегрирано управление на външните граници на Съюза и от осъществяването на общите политики в областта на убежището и имиграцията, разработени в съответствие с дял IV, част 3 на Договора за създаване на Европейската общност.
- (28) Една от задачите Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз, създадена в съответствие с Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета<sup>(4)</sup> (наричана по-нататък „Агенцията“), е да предостави необходимата помощ за организиране на съвместни операции в областта на връщането на държавите-членки и да определи най-добрите практики за получаване на пътни документи и извеждане на граждани на трети страни, незаконно пребиваващи на териториите на държавите-членки. Съответно Агенцията следва да гарантира, че са спазени условията за едно ефективно усилие за връщане, съгласувано между държавите-членки, като остави изпълнението и организацията на съвместните операции в областта на връщането на компетентните национални служби. В такъв случай Агенцията следва да може да използва средствата, осигурени чрез дейности на Общността в настоящото решение.
- (29) Подкрепата, предоставена от Фонда, би била по-ефикасна и по-целенасочена, ако съфинансирането на допустими дейности е основано на стратегическо многогодишно програмиране, изготвено от всяка държава-членка в диалог с Комисията.
- (30) Въз основа на стратегическите насоки, приети от Комисията, всяка държава-членка следва да подготви многогодишен програмен документ, като отчете конкретното си положение и потребности, и очертае стратегията си за развитие, която да представлява рамката за осъществяването на дейностите, посочени в годишните програми.

<sup>(1)</sup> Виж стр. 1 от настоящия брой на Официален вестник.

<sup>(2)</sup> Виж стр. 22 от настоящия брой на Официален вестник.

<sup>(3)</sup> Все още непубликувано в Официален вестник.

<sup>(4)</sup> ОВ L 349, 25.11.2004 г., стр. 1.

- (31) В контекста на съвместното управление, както е посочено в член 53, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности <sup>(1)</sup> (наричан по-нататък „Финансовия регламент“), следва да се уточнят условията, позволяващи на Комисията да спазва задълженията си за изпълнение на общия бюджет на Европейските общности, и да се изяснят задълженията за сътрудничеството на държавите-членки. Прилагането на тези условия би позволило на Комисията да се увери, че държавите-членки използват Фонда правилно, законосъобразно и в съответствие с принципа за добро финансово управление по смисъла на член 27 и член 48, параграф 2 от Финансовия регламент.
- (32) Комисията следва да направи примерно разпределение на наличните бюджетни ангажменти, като използва обективен и прозрачен метод.
- (33) Държавите-членки следва да приемат подходящи мерки, за да гарантират правилното функциониране на системата за управление и контрол и качеството на изпълнението. За тази цел е необходимо да се определят общите принципи и необходимите функции, които всички програми да изпълняват.
- (34) В съответствие с принципите на субсидиарност и пропорционалност държавите-членки следва да носят основната отговорност за изпълнението и контрола на интервенциите на Фонда.
- (35) Задълженията на държавите-членки по отношение на системите за управление и контрол, сертифициране на разходите и предотвратяване, откриване и отстраняване на нередности и нарушения на правото на Общността следва да бъдат уточнени, за да се гарантира ефикасното и правилно изпълнение на техните многогодишни и годишни програми. В частност, що се отнася до управлението и контрола, е необходимо да се определят условията, чието спазване от държавите-членки гарантира, че системите са въведени и функционират задоволително.
- (36) Без да се засягат правомощията на Комисията по отношение на финансовия контрол, сътрудничеството между държавите-членки и Комисията в тази област следва да бъде насърчавано.
- (37) Ефективността и влиянието на дейностите, подпомагани от Фонда, също зависят от тяхната оценка и от разпространението на резултатите. Отговорностите на държавите-членки и Комисията в това отношение и механизмите за гарантиране надеждността на оценката и качеството на свързаната информация, следва да бъдат формализирани.
- (38) Дейностите следва да бъдат оценявани с оглед междинния преглед и оценката на въздействието, а процесът на оценяване следва да бъде включен в механизмите за наблюдение на проекта.
- (39) Като се има предвид значението на прозрачността на финансирането по линия на Общността, Комисията следва да предостави указания, с които да улесни потвърждаването по надлежен начин на получената помощ от всички власти, неправителствени, международни или други организации, получаващи безвъзмездна помощ от Фонда, като се отчита практиката при други правни инструменти под съвместно управление, като например Структурните фондове.
- (40) Настоящото решение създава финансова рамка за целия срок на програмата, която съставлява основната отправна точка за бюджетния орган по време на годишната бюджетна процедура съгласно точка 37 от Междунституционалното споразумение от 17 май 2006 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията за бюджетната дисциплина и доброто финансово управление <sup>(2)</sup>.
- (41) Тъй като целите на предлаганата дейност, а именно стимулиране връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети страни в рамките на общите стандарти и принципа на интегрирано управление на връщането, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, а поради мащаба и въздействието на дейността могат да бъдат постигнати от Общността, Общността може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, постановен в член 5 на Договора. В съответствие с принципа на пропорционалност, прогласен в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (42) Мерките, необходими за прилагането на настоящото решение, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията <sup>(3)</sup>.
- (43) Тъй като някои мерки от настоящото решение са свързани със стратегически основни насоки са от общ характер предназначени да изменят несъществени елементи от настоящото решение, *inter alia*, чрез заличаване на някои от тези елементи или чрез допълване на настоящото решение с нови несъществени елементи, те следва да се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, предвидена в член 5а от Решение № 1999/468/ЕО. С цел повишаване на ефикасността, при приемането на стратегическите насоки сроковете, приложими при процедурата по регулиране с контрол, следва да бъдат скрътени.
- (44) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокола относно позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящото решение, следователно нито е обвързана с него, нито е обект на неговото прилагане.
- (45) В съответствие с член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора

<sup>(2)</sup> ОВ С 139, 14.6.2006 г., стр. 1.

<sup>(3)</sup> ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23. Решение, изменено с Решение 2006/512/ЕО (ОВ L 200, 22.7.2006 г., стр. 11).

<sup>(1)</sup> ОВ L 248, 16.9.2002 г., стр. 1. Регламент, изменен с Регламент (ЕО, Евратом) № 1995/2006 (ОВ L 390, 30.12.2006 г., стр. 1).

за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, с писмо от 6 септември 2005 г., Ирландия е уведомила за желанието си да вземе участие в приемането и прилагането на настоящото решение.

- (46) В съответствие с член 3 от Протокола относно позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и към Договора за създаване на Европейската общност, с писмо от 27 октомври 2005 г. Обединеното кралство е уведомило за желанието си да вземе участие в приемането и прилагането на настоящото решение.
- (47) В съответствие с второто тире от параграф 2 от член 67 от Договора, Решение 2004/927/ЕО на Съвета от 22 декември 2004 г., което предвижда определени области, обхванати от дял IV, трета част от Договора за създаване на Европейската общност, да се регулират съгласно процедурата по член 251 от този договор <sup>(1)</sup>, направи процедурата по член 251 от Договора приложима в областите, обхванати от член 62, параграф 1, параграф 2, буква а) и параграф 3 и член 63, параграф 2, буква б) и параграф 3, буква б) от Договора,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

## ГЛАВА I

### ПРЕДМЕТ, ЦЕЛИ И ДЕЙНОСТИ

#### Член 1

##### Предмет и обхват

Настоящото решение създава за периода от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2013 г. Европейски фонд за връщане, (наричан по-нататък „Фонда“), като част от цялостна рамка, която включва също Решение № 573/2007/ЕО, Решение № 574/2007/ЕО и Решение № .../2007/ЕО, с цел укрепване на пространството на свобода, сигурност и правосъдие, и прилагане на принципа на солидарност между държавите-членки.

Настоящото решение определя целите, които Фондът си поставя, неговата дейност, наличните финансови средства, както и критериите за разпределянето на тези средства.

Настоящото решение определя правила за управление на Фонда, включително финансови такива, както и механизми за наблюдение и контрол, основани на споделяне на отговорности между Комисията и държавите-членки.

#### Член 2

##### Основни цели на Фонда

1. Основната цел на Фонда е да подкрепя усилията на държавите-членки за подобряване управлението на връщането във всичките му измерения чрез използване на понятието интегрирано управление и чрез предвиждане на съвместни действия, изпълнявани от държавите-членки или национални действия, насочени към постигане целите на Общността съгласно принципа на солидарност, при спазване на законодателството на Общността в тази област и пълно зачитане на основните права.

<sup>(1)</sup> ОВ L 396, 31.12.2004 г., стр. 45.

2. Фондът участва във финансирането на техническата помощ по инициатива на държавите-членки или на Комисията.

#### Член 3

##### Конкретни цели

1. Фондът допринася за изпълнението на следните конкретни цели:
- а) въвеждане и подобрене на организацията и осъществяването на интегрираното управление на връщането от държавите-членки;
  - б) засилване на сътрудничеството между държавите-членки в рамките на интегрираното управление на връщането и неговото осъществяване;
  - в) насърчаване на ефективно и единно прилагане на общи стандарти относно връщането в съответствие с развитието на политиката в тази област.
2. Интегрираното управление на връщането включва по-специално разработване и прилагане от компетентните власти на държава-членка на интегрирани планове за връщане, които
- а) се основават на изчерпателна оценка на ситуацията в държавите-членки с оглед на целевото население или конкретен проблем относно връщането и предизвикателствата, свързани с предвидените операции (като например получаването на пътни документи и други практически препятствия при връщането), като се отчита, при целесъобразност, съответната натовареност. Изчерпателната оценка се извършва в сътрудничество с всички съответни власти и партньори;
  - б) се стремят към постигане на широк набор от мерки за насърчаване на схемите за доброволно връщане на граждани на трети страни, в частност тези, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой на нейната територия и, при необходимост, за изпълнение на операции по принудително връщане спрямо тези лица при пълно спазване на хуманитарните принципи и зачитане на достойнството им;
  - в) включват планиране и/или график и, където е целесъобразно, предвиждат механизъм за периодично оценяване, който позволява промени в планирането и оценката на практическото въздействие на плана, както и
  - г) включват, когато държавите-членки считат за целесъобразно, мерки за улесняване на сътрудничеството между компетентните административни, правоприлагащи и съдебни органи, при целесъобразност, на различни равнища на управление.
3. Интегрираните планове за връщане са насочени предимно към постигане на ефективно и трайно връщане чрез дейности като

осигуряване на полезна информация преди заминаването, организиране на пътуването, превоз до държавата на връщане както при доброволното, така и при принудителното връщане. За насърчаване на доброволното връщане може да се предвидят, доколкото е възможно, стимули за доброволно връщани лица, като например помощ при връщане.

Ако държавите-членки сметат за целесъобразно, те може да предвидят оказване на подкрепа във връзка с приемането и реинтеграцията.

#### Член 4

##### Допустими дейности в държавите-членки

1. По отношение на целта, определена в член 3, параграф 1, буква а), Фондът подпомага следните дейности в държавите-членки:

- а) създаване или подобряване на ефективното, стабилно и продължително оперативно сътрудничество между властите на държавите-членки и консулските и имиграционните служби на трети страни с оглед получаване на пътни документи за връщане на граждани на трети страни и гарантиране на бързо и успешно извеждане;
- б) насърчаване намирането на начини и средства за осигуряване на информация относно връщането възможно най-рано в хода на процедурите за убежище и имиграция, и индивидуално насърчаване на гражданите на трети страни да се възползват от възможността за доброволно връщане;
- в) подпомагане на доброволното връщане на граждани на трети страни, по-специално чрез програми за подпомагане на доброволното връщане с оглед осигуряване на ефективно и трайно връщане;
- г) изграждане на механизми за сътрудничество между различни нива на националните, регионалните, местните, градските и други обществени власти, които позволяват на длъжностните лица бързо да получават информация за друг опит и практики и при възможност да обединят своите ресурси;
- д) опростяване и извършване на принудително връщане на граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой, с оглед укрепване на надеждността на политиките в областта на имиграцията и намаляване на периода на задържане на лица, очакващи принудително извеждане.

2. По отношение на целта, определена в член 3, параграф 1, буква а), Фондът подпомага следните дейности в държавите-членки:

- а) сътрудничество при събирането и предоставянето на информация относно страната на произход, предишно пребиваване или транзит на потенциални лица, които ще бъдат връщани;
- б) сътрудничество при създаването на ефективни, стабилни и продължителни работни отношения между властите на

държавите-членки и консулските и имиграционни служби на трети страни с цел улесняване на консулската помощ при получаването на пътни документи за връщане на граждани на трети страни и гарантиране на бързо и успешно извеждане;

- в) създаване на съвместни интегрирани планове за връщане и тяхното прилагане, включително съвместни програми за доброволно връщане за конкретни страни или региони на произход, предишно пребиваване или транзит;
- г) проучване на текущата ситуация и възможностите за задълбочаване на административното сътрудничество между държавите-членки в областта на връщането, както и на ролята, която могат да изпълняват международните и неправителствените организации в този контекст;
- д) обмен на информация и най-добри практики, подкрепа и консултиране при връщане на особено чувствителни групи;
- е) организиране на семинари за практикуващи лица относно най-добрите практики, като се набляга на конкретни трети страни и/или региони;
- ж) съвместни мерки, позволяващи обратното приемане на лица в страни на произход, предишно пребиваване или транзит;
- з) съвместно разработване на действия за гарантиране трайното връщане на лица в страната на произход или предишно пребиваване.

3. По отношение на целта, определена в член 3, параграф 1, буква в), Фондът подпомага следните дейности в държавите-членки:

- а) подобряване на капацитета на компетентните власти за взимане на целесъобразни решения относно връщането във възможно най-кратък срок;
- б) подобряване на капацитета на компетентните административни власти за бързо изпълнение/прилагане на решения за връщане при пълно зачитане на човешкото достойнство и съответните европейски стандарти за сигурност при изпълнение на такива операции;
- в) повишаване на капацитета на съдебните органи за по-бързо обработване на обжалваните решения за връщане;
- г) организиране на семинари и съвместно обучение за персонала на компетентните национални, регионални, местни, градски и други компетентни административни правопривагащи и съдебни органи относно правните и практическите аспекти на операциите в областта на връщането;
- д) подобряване на капацитета на компетентните административни власти за ефективно изпълнение на механизмите за взаимно признаване и съвместните операции в областта на връщането, включително препоръките, оперативните стандарти и най-добрите практики, определени от Агенцията в областта на връщането.

4. Предвидените в параграфи 1, 2 и 3 дейности в частност насърчават прилагането на разпоредбите от съответното законодателство на Общността в областта на общата европейска политика за имиграция и връщане.

#### Член 5

##### Допустими мерки в държавите-членки

Подкрепяните дейности може да включват следните мерки:

1. При всички случаи на връщане обща информация за връщането, предоставяна на граждани на трети страни, консултиране на физически лица относно възможностите за доброволно връщане, разходи за превод, набавяне на безусловно необходими пътни документи, разходи за необходимите медицински прегледи преди връщането, разходи за път и храна на връщаните лица и конвоя, включително медицински персонал и устни преводачи, настаняване на конвоя, включително медицински персонал и устни преводачи, разходи за транспортиране в държавата-членка и до страната на връщане, и сътрудничество с властите на страната на произход, предишно пребиваване или транзит;
2. При всички случаи на връщане, оказване на специфична помощ на уязвими лица като непълнолетни, непридружени непълнолетни, лица с увреждания, възрастни хора, бременни жени, самотни родители с непълнолетни деца, както и лица, които са били жертва на изтезание, изнасилване или други сериозни форми на психологическо, физическо или сексуално насилие;
3. Освен това, в случай на принудително връщане на граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой, разходи за път, храна и временно настаняване на връщани лица и техния конвой от участващата държава-членка до организиращата държава-членка преди заминаването в случай на съвместни операции в областта на връщането;
4. Освен това, в случай на доброволно връщане на граждани на трети страни които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой, оказване на помощ на връщаните лица при подготовката на връщането, както и по отношение на съществените разходи преди връщането;
5. Освен това, в случай на доброволно връщане на граждани на трети страни, които не са задължени да напуснат територията на държавата-членка и в други случаи, когато държавите-членки считат за целесъобразно, ограничен финансов принос за първоначалните разходи след връщането, транспортиране на личните вещи на връщаното лице, подходящо временно настаняване за първите дни след пристигането в страната на връщане, в приемен център или в хотел, ако е необходимо, обучение и помощ за намиране на работа и ограничена подкрепа за стартиране на икономическа дейност, когато е целесъобразно;
6. Образование и обучение на персонала на компетентните административни, правоприлагащи и съдебни органи, командироване на персонал от същите категории от други държави-членки за осигуряване на ефективно и единно прилагане на общи стандарти относно връщането и спазването на задълженията по международни правни инструменти относно третирането на връщани лица, и засилване на сътрудничеството, както и на мисиите за оценка на резултатите от политиките в областта на връщането в трети страни;
7. В случай на оперативно сътрудничество с консулски или имиграционни служби на трети страни с оглед получаването на пътни документи и гарантирането на бързи процедури по извеждане, разходи за път и настаняване в държавите-членки на персонала на властите и службите, отговарящи за идентификацията на гражданите на трети страни и проверката на пътните им документи;
8. В случай на мерки за реинтеграция на граждани на трети страни, които не са задължени да напуснат територията на държавата-членка, парични стимули и други краткосрочни мерки, необходими за стартирането на процеса на реинтеграция с цел постигане на личностно развитие на връщаното лице, като обучение, помощ при настаняване и намиране на работа, подкрепа за стартиране на икономическа дейност, и помощ и консултиране в периода след връщането;
9. В случай на мерки за реинтеграция на граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой, когато държавите-членки считат за целесъобразно, парични стимули и други краткосрочни мерки, необходими за стартирането на процеса на реинтеграция с цел постигане на личностно развитие на връщаното лице, като обучение, помощ при настаняване и намиране на работа, подкрепа за стартиране на икономическа дейност, и помощ и консултиране в периода след връщането, както и мерки, позволяващи на държавите-членки да предложат подходящи механизми за посрещане на връщаните в трети страни лица.

#### Член 6

##### Дейности на Общността

1. По инициатива на Комисията до 7 % от наличните средства на Фонда могат да се използват за финансиране на транснационални дейности или дейности в интерес на Общността като цяло (наричани по-нататък „дейности на Общността“), отнасящи се до политиката за връщане и мерките, приложими за целевите групи по член 7.
2. За да бъдат допустими за финансиране, дейностите на Общността по-конкретно трябва:
  - а) да способстват за сътрудничеството в рамките на Общността относно прилагането на общностното право и добрите практики;
  - б) да способстват за създаването на транснационални мрежи за сътрудничество и пилотни проекти, основаващи се на транснационални партньорства между организации, намиращи се в две или повече държави-членки, които имат за цел да стимулират нововъведенията, да улесняват обмена на опит и добри практики, и да подобряват качеството на политиката за връщане;
  - в) да подпомагат транснационалните разяснителни кампании;

- г) да подпомагат проучванията, разпространението и обмена на информацията относно добрите практики и всички други аспекти на политиката за предоставяне на убежище, включително използването на най-съвременни технологии, по-специално да насърчават повече сравнителни изследвания относно въздействието на минали и настоящи програми за връщане;
- д) да подпомагат пилотни проекти и проучвания, изследващи възможността за нови форми на сътрудничество в рамките на Общността и за развитие на общностното право в тази област;
- е) да подпомагат разработването и прилагането от страна на държавите-членки на общи статистически инструменти, методи и показатели за измерване развитието на политиката в областта на връщането, в частност с оглед разпространение на статистики, съдържащи данни с разбивка за доброволното и принудителното връщане;
- ж) да подпомагат създаването и редовното актуализиране в сътрудничество с Агенцията на общо ръководство за най-добри практики в областта на връщането, включително относно конвоите;
- з) да предоставят помощни услуги на държавите-членки в случай на надлежно обосновани спешни ситуации, изискващи неотложни действия.

3. Годишната работна програма, определяща приоритетите в дейностите на Общността, се приема в съответствие с процедурата, посочена в член 52, параграф 2.

#### Член 7

### Целеви групи

1. По смисъла на настоящото решение целевите групи включват:
- а) всички граждани на трети страни, които все още не са получили окончателно отрицателно решение във връзка с молбата си за международна закрила в определена държава-членка и които могат да решат да се възползват от доброволното връщане, при условие че не са получили ново гражданство и не са напуснали територията на тази държава-членка;
- б) всички граждани на трети страни, които се ползват от определен вид международна закрила по смисъла на Директива 2004/83/ЕО или временна закрила по смисъла на Директива 2001/55/ЕО в държава-членка и които могат да решат да се възползват от доброволното връщане, при условие че не са получили ново гражданство и не са напуснали територията на тази държава-членка;
- в) всички граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и/или престой в държава-членка и които, задължени да напуснат

територията на държавата-членка, може да се възползват от доброволното връщане;

- г) всички други граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и/или престой в държава-членка.

2. Гражданин на трета страна означава всяко лице, което не е гражданин на Съюза по смисъла на член 17, параграф 1 от Договора.

## ГЛАВА II

### ПРИНЦИПИ НА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ПОМОЩ

#### Член 8

#### Взаимно допълване, съответствие и съвместимост

1. Фондът предоставя помощ, която допълва националните, регионалните и местните дейности, като интегрира в тях приоритетите на Общността.

2. Комисията и държавите-членки гарантират, че предоставената от Фонда и държавите-членки помощ е в съответствие с дейностите, политиките и приоритетите на Общността. По-конкретно това съответствие се отбелязва в многогодишната програма, спомената в член 19.

3. Финансираните от Фонда операции са в съответствие с разпоредбите на Договора и приетите съгласно тях актове.

#### Член 9

### Програмиране

1. Целите на Фонда се осъществяват в рамките на многогодишен програмнен период от 2008 до 2013 г., който подлежи на междинен преглед в съответствие с член 22. Многогодишната програмна система включва приоритетите и процес на управление, вземане на решения, одитиране и сертифициране.

2. Одобрените от Комисията многогодишни програми се осъществяват посредством годишни програми.

#### Член 10

### Интервенция на принципите на субсидиарност и пропорционалност

1. За изпълнението на многогодишните и годишните програми, посочени в членове 19 и 21, са отговорни държавите-членки на съответното териториално ниво, в съответствие с институционалната система, която е специфична за всяка държава-членка. Тази отговорност се упражнява в съответствие с настоящото решение.

2. Във връзка с разпоредбите за одит средствата, използвани от Комисията и от държавите-членки, варират в зависимост от степента на участие на Комисията. Същият принцип се прилага и относно разпоредбите за оценяване, и докладите за многогодишните и годишните програми.

## Член 11

**Методи за изпълнение**

1. Отпуснатият от Общността бюджет за Фонда се изпълнява в съответствие с член 53, параграф 1, буква б) от Финансовия регламент, с изключение на дейностите на Общността, споменати в член 6 и техническата помощ по член 16 на настоящото решение.
2. Комисията упражнява своята отговорност по изпълнението на общия бюджет на Европейските общности чрез:
  - а) проверка на наличието и правилното функциониране на системи за управление и контрол в държавите-членки в съответствие с описаните в член 32 процедури;
  - б) прекъсване или временно преустановяване на всички или част от плащанията в съответствие с членове 41 и 42, ако националните системи за управление и контрол не изпълняват функцията си, и чрез прилагане на каквато и да е друга необходима финансова корекция в съответствие с описаните в членове 45 и 46 процедури.

## Член 12

**Партньорство**

1. Всяка държава-членка създава, в съответствие с текущите национални правила и практики, партньорство с органите и организациите, участващи в изпълнението на многогодишната програма, или способни да допринесат за нейното развитие според съответната държава-членка.

Такива органи и организации може да включват компетентните регионални, местни, градски и други административни органи, международни организации особено ВКБООН и органи, които представляват гражданското общество, като неправителствени организации или социални партньори.

2. Партньорството се осъществява при пълно зачитане на съответната институционална, правна и финансова компетентност на всяка категория партньори.

## ГЛАВА III

**ФИНАНСОВА РАМКА**

## Член 13

**Общи ресурси**

1. Финансовият пакет за изпълнение на настоящото решение от 1 януари 2008 г. до 31 декември 2013 г. се определя на 676 милиона EUR.
2. Годишните отпуснати средства за Фонда се одобряват от бюджетния орган според границите, определени във финансовата рамка.
3. Комисията прави примерно годишно разпределение по държави-членки в съответствие с определените в член 14 критерии.

## Член 14

**Годишно разпределение на средства за допустими дейности в държавите-членки**

1. Всяка държава-членка получава фиксирана сума от 300 000 EUR от годишно отпусканата за Фонда сума.

Тази сума се определя на 500 000 EUR годишно за периода от 2008 до 2013 г. за държавите, които са се присъединили към Европейския съюз на 1 май 2004 г.

Тази сума се определя на 500 000 EUR годишно за държавите-членки, които се присъединяват към Европейския съюз в периода от 2007 до 2013 г., и покрива остатъка от периода от 2008 до 2013 г., считано от годината след тяхното присъединяване.

2. Остатъкът от наличните годишни ресурси се разпределя между държавите-членки, както следва:

- а) 50 % пропорционално на броя граждани на трети страни, които по принцип или вече не отговарят на изискванията за влизане и престой на територията на държавата-членка и по отношение на които през последните три години е издадено решение за връщане съгласно национално и/или общностното законодателство, т.е. административно или съдебно решение или акт, в което се посочва или декларира незаконният характер на престоя и се налага задължение да връщане;

- б) 50 % пропорционално на броя на гражданите на трети страни, които през последните три години са напуснали територията на държавата-членка вследствие на административна или съдебна заповед за напускане, независимо дали доброволно или принудително.

3. Гражданите на трети страни, посочени в параграф 2, не включват:

- а) граждани на трети страни които, намиращи се в транзитна зона на държава-членка, са получили отказ за влизане;

- б) граждани на трети страни, които трябва да бъдат върнати от една държава-членка в друга държава-членка, в частност съгласно Регламент (ЕО) № 343/2003 на Съвета от 18 февруари 2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държава-членка, компетентна за разглеждането на молба за убежище, която е подадена в една от държавите-членки от гражданин на трета държава <sup>(1)</sup>.

4. За референтни стойности се приемат последните статистически данни, осигурени от Комисията (Евростат) въз основа на данни, предоставяни от държавите-членки в съответствие с Общностното право.

Когато държавите-членки не са предоставили на Комисията (Евростат) съответните статистики, те осигуряват предварителни данни във възможно най-кратък срок.

<sup>(1)</sup> ОВ L 50, 25.2.2003 г., стр. 1.

Преди да приеме тези данни за референтни стойности, Комисията (Евростат) оценява качеството, съпоставимостта и пълнотата на статистическата информация в съответствие с нормалните процедури на работа. По искане на Комисията (Евростат), държавите-членки ѝ предоставят цялата необходима информация за извършване на гореспоменатото.

#### Член 15

##### Структура на финансиране

1. Финансовото участие на Фонда се осъществява под формата на безвъзмездни помощи.
  2. Подпомаганите от Фонда дейности са с нестопанска цел, съфинансират се от публични или частни източници, като финансирането им от други източници, обхванати от общия бюджет на Европейския съюз, не е допустимо.
  3. Отпусканите от Фонда суми представляват допълнение към публични или еквивалентни разходи, отпуснати от държавите-членки за мерките, предмет на настоящото решение.
  4. Участието на Общността в подпомагани проекти, що се отнася до дейности, изпълнявани в държавите-членки съгласно член 3, не надвишава 50 % от общите разходи за определена дейност.
- Това участие може да се увеличи до 75 % за проекти, свързани с конкретни приоритети, които са набелязани в стратегическите насоки, определени в член 18.
- Участието на Общността се увеличава до 75 % в държавите-членки, които се ползват от Кохезионния фонд.
5. В рамките на изпълнението на националното програмиране съгласно глава IV държавите-членки подбират проекти за финансиране въз основа на следните минимални критерии:

- a) състоянието и потребностите в държавата-членка;
- b) съотношението себестойност/ефективност на разходите, *inter alia* предвид броя лица, обхванати от проекта;
- b) опитът, експертните умения, надеждността и финансовото участие на организацията, кандидатстваща за финансиране, както и на всяка организация партньор;
- г) степента на допълване между проектите и други дейности, финансирани от общия бюджет на Европейския съюз, или включени в рамките на национални програми.

6. По правило финансовата помощ на Общността, отпускана за подпомагани от Фонда дейности, се предоставя за период, не по-дълъг от три години, при условие, че се изготвят периодични отчетни доклади.

#### Член 16

##### Техническа помощ по инициатива на Комисията

1. По инициатива на и/или от името на Комисията Фондът може да финансира до горна граница от 500 000 EUR от годишния си бюджет подготвителни мерки, мерки за наблюдение, за административно и техническо обслужване, както и мерки за оценка, одит и инспекции, необходими за прилагането на настоящото решение.
2. Тези дейности включват:
  - a) проучвания, оценки, експертни доклади и статистики, включително такива от общ характер, свързани с дейността на Фонда;
  - b) мерки за информиране на държавите-членки, крайните бенефициери и широката общественост, включително разяснителни кампании и изграждане на обща база данни за проекти, финансирани по линия на Фонда;
  - в) изграждането, функционирането и осъществяването на взаимовръзка между електронни системи за управление, наблюдение, инспекция и оценка;
  - г) разработването на обща рамка за оценка и наблюдение, както и на системи от показатели, които при целесъобразност отчитат националните показатели;
  - д) въвеждане на подобрения в методите за оценка, както и обмен на информация относно практики в тази област;
  - e) мерки с цел осигуряване на информация и обучение на органите, определени от държавите-членки в съответствие с член 25, в допълнение към усилията на държавите-членки за предоставяне на общи указания на същите органи съгласно член 31, параграф 2.

#### Член 17

##### Техническа помощ по инициатива на държави-членки

1. По инициатива на съответната държава-членка Фондът може да финансира за всяка годишна програма подготвителни мерки, мерки за управление, наблюдение, оценка, информация и контрол, както и мерки за повишаване на административния капацитет с оглед изпълнение на дейностите по Фонда.
2. Годишната сума, определена за техническа помощ, не може да надхвърли:
  - a) за периода 2008 до 2010 г. 7 % от общата годишна сума на съфинансирането, отпуснато на държавата-членка, плюс 30 000 EUR; и
  - b) периода от 2011 до 2013 г. 4 % от общата годишна сума на съфинансирането, отпуснато на държавата-членка, плюс 30 000 EUR.

## ГЛАВА IV

## Член 19

## ПРОГРАМИРАНЕ

## Подготовка и одобряване на националните многогодишни програми

## Член 18

## Приемане на стратегически насоки

1. Комисията приема стратегически насоки, определящи рамка за дейността на Фонда, като взема под внимание напредъка в развитието и прилагането на законодателството на Общността в областта на връщането и мерките, предприемани от Общността в областта на незаконната имиграция, както и примерното разпределение на финансовите средства на Фонда за периода на многогодишната програма.

2. Тези насоки по-специално привеждат в действие, за всяка от целите на Фонда, посочени в член 3, параграф 1, букви а) и б), приоритетите на Общността с оглед насърчаване на:

- а) връщането на граждани на трети страни, които не притежават паспорти или други документи за самоличност;
- б) връщането на граждани на трети страни, които не попадат в приложното поле на споразуменията за обратно приемане или националните двустранни споразумения за обратно приемане, с оглед утвърждаване на задължението на дадена държава за обратно приемане на собствени граждани съгласно международното право;
- в) връщането в определена страна на граждани на трети страни и лица без гражданство, които са дошли от тази страна или са пребивавали в нея не в качеството на нейни граждани;
- г) връщането на лица, които не са задължени да напуснат територията на държавите-членки, като търсещи убежище, които все още не са получили отрицателно решение, и лица, ползващи се от вид международна закрила по смисъла на Директива 2004/83/ЕО или временна закрила по смисъла на Директива 2001/55/ЕО;
- д) връщането на особено уязвима група.

Тези насоки по-специално привеждат в действие, за всяка от целите на Фонда, посочени в член 3, параграф 1, буква в), приоритетите на Общността с оглед насърчаване на познаването на общите стандарти в Европейския съюз и интегрирането на тези стандарти в ежедневните процеси на управление на връщането в административните власти на държавите-членки.

3. Комисията приема стратегическите насоки за многогодишния програмен период до 31 юли 2007 г. най-късно.

4. Стратегическите насоки се приемат в съответствие с регулаторната процедура с контрол, посочена в член 52, параграф 3. Веднъж приети, тези стратегически насоки се добавят като приложение към настоящото решение.

1. Всяка държава-членка предлага, въз основа на споменатите в член 18 стратегически насоки, проект за многогодишна програма, който се състои от следните елементи:

- а) описание на текущото състояние в държавата-членка с оглед принципа на интегрирано управление на връщането, сътрудничеството с консулските и имиграционните служби на трети страни, мерките и политиките за доброволно и принудително връщане, с разбивка на данните, доколкото са налични, за доброволното и принудителното връщане, подхода към мерките за реинтеграция и трайния характер на връщането, изграждането на капацитет на компетентните административни и съдебни органи и сътрудничество с други държави-членки във връзка с горепосоченото;
- б) анализ на потребностите във въпросната държава-членка във връзка със сътрудничеството с консулските и имиграционните служби на трети страни, мерките и политиките, свързани с доброволното и принудителното връщане, подхода към мерките за реинтеграция и трайния характер на връщането, изграждането на капацитет на компетентните административни и съдебни органи и сътрудничество с други държави-членки във връзка с горепосоченото с указване на оперативните цели за задоволяване на потребностите по време на периода, обхванат от многогодишната програма;
- в) представяне на подходяща стратегия за постигане на споменатите цели с указване на приоритетите при осъществяването им, както и описание на дейностите, предвидени за изпълнение на тези приоритети;
- г) данни за съвместимостта на тази стратегия с други регионални, национални и общностни инструменти;
- д) информация за приоритетите и конкретните им цели. Тези цели се изразяват количествено чрез ограничен брой показатели за изпълнение, постигнати резултати и въздействие, при отчитане на принципа на пропорционалност. Показателите трябва да позволяват да се определи постигнатият спрямо изходното състояние напредък, както и ефективността на поставените цели при осъществяване на приоритетите;
- е) описание на избрания подход при прилагане принципа на партньорство, определен в член 12;
- ж) проект за план за финансиране, в който се определя за всеки приоритет и за всяка година предлаганото финансово участие на Фонда, както и общият размер на общественото или частно съфинансиране;
- з) разпоредбите, установени, за да се гарантира публичност на многогодишната програма.

2. Държавите-членки внасят многогодишната си програма най-късно до четири месеца, след като Комисията предостави стратегическите насоки.

3. За да одобри проекта за многогодишна програма, Комисията разглежда:

- a) съвместимостта на многогодишните проектопрограми с целите на Фонда и стратегическите насоки, определени в член 18;
- b) основателността на дейностите, предвидени в проекта на многогодишната програма, от гледна точка на предлаганата стратегия;
- b) съответствието на многогодишните проектопрограми с механизмите за управление и контрол, определени от държавата-членка във връзка с осъществяването на интервенциите на Фонда, с разпоредбите на настоящото решение;
- г) съответствието на многогодишната проектопрограмата с правото на Общността, по-специално с правото на Общността, целящо да гарантира свободното движение на лица в съчетание с пряко свързаните съпътстващи мерки относно контрола на външните граници, убежището и имиграцията.

4. Когато Комисията прецени, че даден проект за многогодишна програма е несъвместим със стратегическите насоки и/или не съответства на разпоредбите на настоящото решение относно системите за управление и контрол, или на правото на Общността, тя приканва държавата-членка да предостави цялата необходима допълнителна информация и, ако е целесъобразно, да внесе съответните изменения в предложената многогодишната проектопрограма.

5. Комисията одобрява всяка многогодишна програма в тримесечен срок от нейното официално внасяне, по реда на процедурата, посочена в член 52, параграф 2.

#### Член 20

##### Преразглеждане на многогодишната програма

1. По инициатива на съответната държава-членка или на Комисията многогодишната програма се преразглежда и при необходимост в нея се внасят изменения за остатъка от програмния период с цел съобразяване в по-голяма степен или в по-различен аспект с приоритетите на Общността. Многогодишните програми могат да бъдат преразгледани и от гледна точка на извършено оценяване и/или вследствие на срещнати трудности при нейното изпълнение.

2. Комисията приема решение, с което се одобряват измененията в многогодишната програма, във възможно най-кратък срок след официалното подаване на искане от съответната държава-членка. Преразглеждането на многогодишната програма се извършват по реда на посочената в член 52, параграф 2 процедура.

#### Член 21

##### Годишни програми

1. Одобрената от Комисията многогодишна програма се осъществява посредством годишни работни програми.

2. Комисията предоставя на държавите-членки най-късно до 1 юли всяка година прогноза за сумите, които ще им бъдат

отпуснати за следващата година в рамките на общия размер на определените за Фонда средства според годишната бюджетна процедура, като тези суми се изчисляват по реда на член 14.

3. Най-късно до 1 ноември всяка година държавите-членки представят на Комисията проект за годишна програма за следващата година, изготвен в съответствие с многогодишната програма и състоящ се от следните елементи:

- a) общите правила за подбор на проекти за финансиране по годишната програма;
- b) описание на дейностите за подпомагане по годишната програма;
- в) предложеното финансово разпределение на средствата на Фонда между различните дейности по програмата; както и исканата сума за техническа помощ по член 17 за целите на изпълнението на годишната програма.

4. Чрез дерогация от параграф 3, държавите-членки представят годишните проектопрограми за 2008 г. на Комисията до 1 март 2008 г.

5. Когато разглежда проекта за годишна програма на държава-членка, Комисията взема под внимание окончателния размер на средствата, отпуснати на Фонда според бюджетната процедура.

В едномесечен срок от официалното внасяне на проекта Комисията информира държавата-членка дали може да го одобри, или не. В случай че проектът за годишна програма е несъвместим с многогодишната програма, Комисията приканва държавата-членка да предостави цялата необходима информация и, когато е целесъобразно, да внесе съответните изменения в предложената годишна проектопрограма.

Комисията приема решението за финансиране, одобряващо годишната програма, най-късно до 1 март на съответната година. Решението указва размера на сумата, отпусната на държавата-членка, и периода, за който разходите са допустими.

6. С цел преодоляване на надлежно обосновани спешни ситуации, които не е могло да бъдат предвидени към момента на одобряване на годишната програма и изискват неотложни действия, държава-членка може да преразпредели до 10 % от финансовото разпределение на отпуснатите от Фонда средства между посочените в годишната програма дейности, или да пренасочи до 10 % от разпределението към други дейности в съответствие с настоящото решение. Комисията бива уведомена за измененията в годишната програма.

#### Член 22

##### Междинен преглед на многогодишната програма

1. Комисията прави преглед на стратегическите насоки и при необходимост приема, най-късно на 31 март 2010 г., нови стратегически насоки за периода от 2011 до 2013 г.

2. В случай че такива стратегически насоки бъдат приети, всяка държава-членка преразглежда многогодишната си програма и ако е целесъобразно, внася изменения в нея.

3. Разпоредбите на член 19 относно подготовката и одобряването на многогодишните национални програми се прилагат *mutatis mutandis* относно подготовката и одобряването на изменените многогодишни програми.

4. Изменените стратегически насоки се приемат в съответствие с процедурата по регулиране с контрол, посочена в член 52, параграф 3.

## ГЛАВА V

### СИСТЕМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

#### Член 23

##### Прилагане

Комисията отговаря за прилагането на настоящото решение и за целта приема необходимите правила.

#### Член 24

##### Общи принципи на системите за управление и контрол

Системите за управление и контрол на многогодишните програми, приети от държавите-членки, включват следното:

- а) определяне на функциите на организацията, свързани с управлението и контрола, и разпределение на функциите в рамките на всяка организация;
- б) спазване принципа на разделение на функциите между и в рамките на тези организации;
- в) достатъчни ресурси за всяка организация с оглед изпълнение на функциите, които са й били отредени за периода на осъществяване на съфинансираните от Фонда дейности;
- г) процедури за гарантиране на правилността и редовността на разходите, декларирани според многогодишните програми;
- д) надеждни счетоводни системи, системи за наблюдение и финансова отчетност в електронен вид;
- е) система за отчетност и наблюдение в случаите, когато отговорната организация делегира изпълнението на задачите си на друга;
- ж) процедурни ръководства относно функциите, които ще бъдат изпълнявани;
- з) механизми за извършване на одит на функционирането на системата;
- и) системи и процедури за осигуряване на надеждна одитна пътека;
- й) процедури за отчетност и наблюдение за нередности и възстановяване на неоснователно изплатени суми.

#### Член 25

##### Определяне на органите

1. С цел изпълнение на многогодишната и годишните си програми, държавата-членка определя, както следва:
  - а) отговорен орган: функционална структура на държавата-членка, национален обществен орган или организация, определени от държавата-членка, или частноправен субект на държавата-членка, изпълняващ обществени функции, който отговаря за управлението на многогодишната и годишните програми, подпомагани от Фонда, и осигурява цялата комуникация с Комисията;
  - б) сертифициращ орган: национален обществен орган или организация, или лице, действало в качеството на такава организация или орган, определени от държавата-членка да заверяват декларациите за разходите и заявленията за плащане, преди те да бъдат изпратени до Комисията;
  - в) одитен орган: национален обществен орган или организация, при условие, че е функционално независим от отговорния орган и сертифициращия орган, определен от държавата-членка и отговарящ за проверката на ефективното функциониране на системата за управление и контрол;
  - г) когато е целесъобразно, упълномощен орган.
2. Държавата-членка определя правила, уреждащи нейните отношения с органите, посочени в параграф 1, както и отношенията на тези органи с Комисията.
3. Съгласно член 24, буква б), някои или всички органи, посочени в параграф 1 от настоящия член, могат да представляват част от една и съща организация.
4. Редът за прилагане на членове 26–30 се приема от Комисията в съответствие с процедурата, посочена в член 52, параграф 2.

#### Член 26

##### Отговорен орган

1. Отговорният орган следва да отговаря на следните минимални условия. Той:
  - а) е юридическо лице, освен ако е функционална структура на държавата-членка;
  - б) разполага с необходимата инфраструктура за добра комуникация с широк обхват от потребители, както и с отговорните организации на останалите държави-членки и Комисията;
  - в) работи в административна среда, която му предоставя възможност да изпълнява задачите си правилно, като избягва всякакви конфликти на интереси;
  - г) е в състояние да прилага нормите за управление на фондовете на Общността;

д) разполага с финансови и управленски ресурси, съответстващи на обема на средствата на Общността, които следва да управлява;

е) разполага със служители, които имат необходимата професионална квалификация за извършване на административна дейност в международни условия.

2. Държавата-членка предоставя на отговорния орган достъпно финансиране, така че той да може да продължи да изпълнява задачите си правилно през периода от 2008 до 2013 г.

3. Комисията може да подпомага държавите-членки в обучението на служители, в частност предвид правилното прилагане на глави V–IX.

#### Член 27

##### Задачи на отговорния орган

1. Отговорният орган отговаря за управлението и изпълнението на многогодишната програма в съответствие с принципа за стабилно финансово управление.

В частност той:

- а) се допитва до партньорите съгласно член 12;
- б) внася в Комисията предложения за многогодишна и годишни програми, посочени в членове 19 и 21;
- в) организира и публикува покани за търгове и предложения, ако е целесъобразно;
- г) организира процедури за подбор и възлагане при дейности за съфинансиране от Фонда в съответствие с принципите, изложени в член 15, параграф 5;
- д) получава плащания, извършени от Комисията, и извършва плащания за крайните бенефициери;
- е) осигурява съгласуваност и взаимно допълване между съфинансиране от Фонда и от други национални и общностни финансови инструменти;
- ж) наблюдава предоставянето на съфинансирани продукти и услуги, проверява дали заявените за дейностите разходи са били действително извършени, и спазва общностните и националните разпоредби;
- з) следи за прилагането на система за въвеждане и съхранение в електронен вид на счетоводната документация за всяка дейност от годишните програми, както и за събирането на данни за изпълнението, необходими за финансовото управление, наблюдение, контрол и оценка;
- и) следи крайните бенефициери и другите организации, участващи в изпълнението на съфинансираните от Фонда

дейности, да поддържат отделна счетоводна система или отделна счетоводна сметка за всички трансакции, свързани с дейността, без да се засягат националните счетоводни норми;

й) следи оценяването на многогодишните програми, посочено в член 49, да се извършва в сроковете, определени в член 50, параграф 2 и да отговаря на стандартите за качество, договорени между Комисията и държавата-членка;

к) въвежда процедури, гарантиращи, че всички документи, свързани с разходите и одитите, необходими за осигуряване на съответната одитна пътека, се водят съгласно изискванията, посочени в член 43;

л) следи одитният орган да получава за целите на извършване на одитите, посочени в член 30, параграф 1, цялата необходима информация за прилаганите управленски процедури и съфинансираните от Фонда проекти;

м) следи сертифициращият орган да получава за целите на сертифицирането цялата необходима информация за процедурите и проверките, които се извършват във връзка с разходите;

н) съставя и внася в Комисията междинни и окончателни доклади за изпълнението на годишните програми, декларации за разходите, заверени от сертифициращия орган, и когато е подходящо декларации за възстановяване на разходи;

о) извършва информационна и консултантска дейност; и разпространява резултатите от подпомаганите дейности;

п) сътрудничи на Комисията и отговорните органи в останалите държави-членки;

р) проверява изпълнението на посочените в член 33, параграф 6 насоки от крайните бенефициери.

2. Управленските дейности на отговорния орган за проекти, изпълнявани в държавите-членки, могат да се финансират в рамките на договореностите за техническа помощ, посочени в член 16.

#### Член 28

##### Делегиране на задачи от отговорния орган

1. Когато всички или някои от задачите на отговорния орган се делегират на упълномощен орган, отговорният орган определя обхвата на делегираните задачи и установява подробни процедури за изпълнението на делегираните задачи, съгласно условията, посочени в член 26.

2. Тези процедури включват предоставяне на отговорния орган на редовна информация относно ефективното изпълнение на делегираните задачи и описание на използваните средства.

## Член 29

**Сертифициращ орган**

## 1. Сертифициращият орган:

- a) удостоверява, че:
  - i) декларацията за разходите е точна и е съставена въз основа на надеждни счетоводни системи и подлежащи на проверка оправдателни документи,
  - ii) декларираните разходи съответстват на приложимите общностни и национални разпоредби и са извършени в рамките на дейности, подбрани в съответствие с критерии, приложими за програмата и съответстващи на общностните и националните разпоредби;
- б) за целите на сертифицирането следи дали е получил необходимата информация от отговорния орган относно процедурите и проверките, извършвани във връзка с разходите, включени в декларациите за разходи;
- в) за целите на сертифицирането отчита резултатите от всички одити, извършени от или под ръководството на одитния орган;
- г) води счетоводна документация в електронен вид за разходите, декларирани пред Комисията;
- д) следи за възстановяването на всички средства на Общността, за които е установено, че са били изплатени неоснователно вследствие на установени нередности, както и на лихвите, когато е целесъобразно, като води сметка за подлежащите на възстановяване суми и внася възстановените суми в общия бюджет на Европейските общности, приспадайки ги, когато е възможно, от следващата декларация за разходи.

2. Дейностите на сертифициращия орган по проекти, изпълнявани в държавите-членки, могат да се финансират в рамките на договореностите за техническа помощ, посочени в член 17, при условие, че се спазят прерогативите на този орган, описани в член 25.

## Член 30

**Одитен орган**

## 1. Одитният орган:

- a) следи за извършването на одити за проверка на ефективното функциониране на системата за управление и контрол;
- б) следи за извършването на одити на дейности на основата на подходяща извадка за проверка на декларираните разходи; извадката представлява не по-малко от 10 % от общите допустими разходи за всяка годишна програма;

в) внася в Комисията в срок до шест месеца след одобряването на многогодишната програма одитна стратегия, включваща организациите, които ще извършват посочените в букви а) и б) одити, като *гарантира*, че основните бенефициери, съфинансирани от Фонда, ще бъдат одитирани, и одитите ще бъдат разпределени равномерно през целия програмен период.

2. Когато определеният по силата на настоящото решение одитен орган е също така определен одитен орган по силата на Решения № 573/2007/ЕО, № 574/2007/ЕО и .../2007/ЕО, или когато за два или повече от тези фондове се прилагат общи системи, може да се предложи единна комбинирана стратегия за одитиране съгласно параграф 1, буква в).

3. За всяка годишна програма одитният орган съставя доклад, който включва:

- a) годишен одитен доклад, в който се излагат констатациите от одитите, извършени в съответствие с одитната стратегия в рамките на годишната програма, и се отчитат всички пропуски, открити в системите за управление и контрол на програмата;
  - б) становище, въз основа на проверките и одитите, които са извършени под ръководството на одитния орган, дали функционирането на системата за управление и контрол дава достатъчно гаранции, че подадените в Комисията декларации за разходи са точни и всички свързани с тях трансакции са законосъобразни и редовни;
  - в) декларация за оценка основателността на молбата за плащане на остатъка, както и на законосъобразността и редовността на съответните разходи.
4. Одитният орган следи за това, одитирането да отчита международно признатите одиторски стандарти.

5. Одитът, свързан с проекти, изпълнявани в държавите-членки, може да се финансира в рамките на договореностите за техническа помощ, посочени в член 17, при условие че се спазят прерогативите на този орган, описани в член 24.

## ГЛАВА VI

**ОТГОВОРНОСТИ И КОНТРОЛ**

## Член 31

**Отговорности на държавите-членки**

1. Държавите-членки отговарят за осигуряването на стабилно финансово управление на многогодишната и годишните програми, както и за законосъобразността и редовността на свързаните с тях трансакции.

2. Държавите-членки следят отговорните органи и всеки упълномощен орган, сертифициращи органи, одитни органи и всички други заинтересовани организации да получават необходимите указания относно въвеждане на системите за управление и контрол, посочени в членове 24–30, така че финансирането от Общността да се използва ефективно и правилно.

3. Държавите-членки предотвратяват, установяват и отстраняват нередностите. Те съобщават за тях на Комисията и уведомяват Комисията за напредъка в административните и правните процедури.

Когато неоснователно изплатени на краен бенефициер суми не могат да бъдат възстановени, държавата-членка отговаря за възстановяване на изразходваните суми в общия бюджет на Европейския съюз, когато се установи, че загубата е понесена по нейна вина или вследствие на проявена от нея небрежност.

4. Държавите-членки носят основната отговорност за финансовия контрол на дейностите и следят системите за управление и одитите да се изпълняват така, че да гарантират правилното и ефективно използване на средствата на Общността. Те предоставят на Комисията описание на тези системи.

5. Подробните правила за прилагане на параграфи 1–4 се приемат в съответствие с процедурата, посочена в член 52, параграф 2.

#### Член 32

### Системи за управление и контрол

1. Преди одобряването на многогодишната програма от Комисията, в съответствие с процедурата, посочена в член 52, параграф 2, държавите-членки осигуряват въвеждането на системи за управление и контрол в съответствие с членове 24–30. Те отговарят за осигуряване на ефективното функциониране на системите през целия програмен период.

2. Държавите-членки предоставят на Комисията, заедно с техния проект за многогодишна програма, описание на организацията и процедурите на отговорните, упълномощените и сертифициращите органи, както и на системите за вътрешен одит, функциониращи в тези органи и организации, одитния орган и всички други органи, провеждащи одити под негово ръководство.

3. Комисията преразглежда прилагането на тази разпоредба в контекста на изготвянето на доклада за периода от 2008 до 2010 г., предвиден в член 50, параграф 3.

#### Член 33

### Отговорности на Комисията

1. Комисията се уверява, в съответствие с процедурата, предвидена в член 31, че държавите-членки са въвели системи за

управление и контрол, които съответстват на членове 24–30, и въз основа на годишните одитни доклади и на нейните собствени одити, че системите функционират ефективно през програмния период.

2. Без да се засягат одитите, извършвани от държавите-членки, служители на Комисията или упълномощени представители на Комисията могат да провеждат одити на място, за да проверят ефективното функциониране на системите за управление и контрол, което може да включва одити на дейности, включени в годишните програми, с предизвестие не по-малко от три работни дни. В тези одити могат да участват служители или упълномощени представители на съответната държава-членка.

3. Комисията може да изиска от държава-членка да извърши проверки на място, за да провери правилното функциониране на системите или правилността на една или повече трансакции. В тези проверки могат да участват служители на Комисията или упълномощени от нея представители.

4. Комисията, в сътрудничество с държавите-членки, осигурява предоставянето на подходяща информация, публичност и последващ контрол за дейностите, подкрепяни от Фонда.

5. Комисията следи, в сътрудничество с държавите-членки, дейностите да съответстват и допълват други подобни политики, инструменти и инициативи на Общността.

6. Комисията определя насоки за осигуряване прозрачност на финансирането, отпуснато в съответствие с настоящото решение.

#### Член 34

### Сътрудничество с одитните органи на държавите-членки

1. Комисията сътрудничи с одитните органи, за да координира съответните им планове за контрол и методи за одит, и незабавно споделя резултатите от проведените одити на системите за управление и контрол с цел да използва възможно най-добре ресурсите за контрол и да избегне неоснователно дублиране на работата.

Комисията предоставя своите коментари за одитната стратегия, представена според условията на член 30, в не повече от тримесечен срок след получаването ѝ.

2. Когато определя своята одитна стратегия, Комисията решава кои годишни програми счита за удовлетворителни въз основа на съществуващите познания за системите за управление и контрол.

За тези програми Комисията е възможно да заключи, че може да разчита основно на данните от одита, предоставени от държавите-членки, и че ще извършва свои проверки на място, само ако има данни за възможни пропуски в системите.

## ГЛАВА VII

**ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ**

## Член 35

**Допустимост – деклариране на разходите**

1. Всички декларации за разходите включват сумата на разходите, направени от крайните бенефициери при извършване на дейностите, както и съответстващото участие на държавни или частни фондове.
2. Разходите съответстват на плащанията, извършени от крайните бенефициери. Те се доказват с получени фактури или счетоводни документи със същата доказателствена стойност.
3. Разходите могат да се считат за допустими за подпомагане от Фонда, само ако са действително платени не по-рано от 1 януари на годината, посочена в решението за финансиране, одобряващо годишната програма, посочена в член 21, параграф 5. Съфинансираните дейности не трябва да са завършени преди началната дата на допустимост.
4. Правилата, определящи допустимостта на разходите в рамките на извършените дейности, съфинансирани от Фонда в държавите-членки съгласно член 3, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 52, параграф 2.

## Член 36

**Цялостно изплащане на крайните бенефициери**

Държавите-членки се уверяват, че отговорният орган гарантира, че крайните бенефициери получават цялата сума на участието от държавни фондове възможно най-бързо. Не се удържат или приспадат никакви суми, нито се въвеждат допълнителни специфични такси или други такси с равностойно въздействие, които биха намалили тези суми за крайните бенефициери, при условие че крайните бенефициери отговарят на всички изисквания относно допустимостта на дейностите и разходите.

## Член 37

**Използване на еурото**

1. Сумите, заложи в проекта за многогодишна и годишна програма на държавите-членки, посочени съответно в членове 19 и 21, заверените декларации за разходите, заявленията за плащане, посочени в член 27, параграф 1, буква н), както и разходите, споменати в междинния доклад за изпълнението на годишната програма, посочен в член 39, параграф 4, и крайния доклад за изпълнението на годишната програма, посочен в член 51, се изразяват в еуро.
2. Решенията на Комисията за финансиране, одобряващи годишните програми на държавите-членки, посочени в третата алинея на член 21, параграф 5, както и ангажиментите и плащанията, се изразяват и извършват в еуро.
3. Държавите-членки, които не са приели еурото като своя парична единица към датата на молбата за плащане, превръщат в еуро сумите по разходи, направени в националната парична единица. Тази сума се превръща в еуро, като се прилага месечният счетоводен обменен курс на Комисията за месеца, през който

разходът е вписан в сметките на отговорния орган на съответната програма. Този курс се публикува в електронен вид от Комисията всеки месец.

4. Когато еурото стане парична единица на някоя държава-членка, процедурата по превръщане, описана в предходния параграф, продължава да се прилага за всички разходи, вписани в сметките от сертифициращия орган преди датата на влизане в сила на фиксирания обменен курс между националната парична единица и еурото.

## Член 38

**Финансови ангажименти**

Бюджетните ангажименти на Общността се поемат ежегодно на основа на решението на Комисията за финансиране, одобряващо годишната програма, посочено в член 21, параграф 5.

## Член 39

**Плащания – предварително финансиране**

1. Комисията извършва плащанията на вноските от Фондовете в съответствие с бюджетните ангажименти.
2. Плащанията се извършват под формата на предварително финансиране и балансово плащане. Те се адресират до отговорния орган, определен от държавата-членка.
3. Държавата-членка получава първото авансово плащане, което представлява 50 % от сумата, отпусната в решението за финансиране, одобряващо годишната програма, в срок до шестдесет дни, считано от вземането на това решение.
4. Второ авансово плащане се прави не по-късно от три месеца, след като Комисията е утвърдила, в срок до два месеца след официалното внасяне, междинен доклад за изпълнението на годишната програма и заверена декларация за разходите, съставена в съответствие с член 29, параграф 1, буква а), и член 35, отчитаща не по-малко от 60 % от размера на първоначалното плащане.

Размерът на второто авансово плащане, извършено от Комисията, не бива да превишава 50 % от общата сума, отпусната с решението за финансиране, одобряващо годишната програма, и при всички случаи, когато държавата-членка е отделила на национално ниво сума, по-малка от тази в решението за финансиране, одобряващо годишната програма – остатъка от сумата от средствата на Общността, действително отпуснати от държавата-членка за избрани проекти по годишната програма, след приспадане на първото авансово плащане.

5. Всички лихви, натрупани от авансови плащания, се отнасят към съответната годишна програма, тъй като се смятат за ресурс за държавата-членка като национално публично участие, и се декларират пред Комисията при окончателното деклариране на разходите, свързани със заключителния доклад за изпълнението на съответната годишна програма.

6. Сумите, изплатени като авансови плащания, се заличават от сметките при приключване на годишната програма.

## Член 40

**Балансово плащане**

1. Комисията изплаща остатъка при условие, че е получила следните документи не по-късно от девет месеца след срока за допустимост на разходите, определен в решението за финансиране, одобряващо годишната програма:

- a) заверена декларация за разходи, надлежно съставена в съответствие с член 29, параграф 1, буква а) и член 35 и молба за плащане на остатъка или декларация за възстановяване на разходи;
- b) окончателния доклад за изпълнението на годишната програма, определен в член 51;
- b) годишният одитен доклад, становище и декларация, предвидени в член 30, параграф 3.

Балансовото плащане се извършва след приемане на заключителния доклад за изпълнението на годишната програма, както и на декларацията за оценка на основателността на молбата за балансово плащане.

2. Ако отговорният орган не предостави документите, изисквани в параграф 1, в платежния срок и в приемлив формат, Комисията отменя всяка част от бюджетния ангажимент за съответната годишна програма, която не е била използвана за авансово плащане.

3. Процедурата за автоматично отменяне, посочена в параграф 2, се прекратява за сумата по съответните проекти, когато към момента на подаване на посочените в параграф 1 документи в държавата-членка са в ход съдебни производства или административно обжалване, водещи до временно преустановяване. Във внесената частичен заключителен доклад държавата-членка предоставя подробна информация за тези проекти и изпраща доклади за постигнатия по отношение на тези проекти напредък на всеки 6 месеца. В срок от 3 месеца след приключване на съдебните действия или на процедурата за административно обжалване държавата-членка представя изискваните в параграф 1 документи за съответните проекти.

4. Деветмесечният период, посочен в параграф 1, спира да тече, ако Комисията е приела решение за временно преустановяване на плащанията по съфинансирането за съответната годишна програма в съответствие с член 42. Срокът започва да тече от датата, на която решението на Комисията, посочено в член 40, параграф 3, е нотифицирано на държавата-членка.

5. Без да се засягат член 41, Комисията, в срок от шест месеца след получаване на документите, посочени в параграф 1 от настоящия член, уведомява държавата-членка за размера на разходите, признати от Комисията като разходи за сметка на Фонда, и за всички финансови корекции, произтичащи от разликата между декларираните разходи и признатите разходи. Държавата-членка разполага с три месеца за внасяне на съображения.

6. В срок от три месеца след получаване на съображенията на държавата-членка, Комисията решава какъв е размерът на разходите, признати като разходи за сметка на Фонда, и възстановява салдото, произтичащо от разликата между

окончателно признати разходи и сумите, които вече са изплатени на тези държави-членки.

7. При условие, че разполага със средства, Комисията изплаща салдото в срок, не по-дълъг от шестдесет дни, считано от датата, на която приема посочените в параграф 1 документи. Салдото на бюджетния ангажимент се освобождава в срок от шест месеца след плащането.

## Член 41

**Задържане на плащанията**

1. Плащането се задържа от упълномощавания служител по смисъла на Финансовия регламент за максимален срок от шест месеца, ако:

- a) в доклад на национален или общностен одитен орган се съдържат данни, сочещи значителен недостатък във функционирането на системите за управление и контрол,
- b) този служител трябва да извърши допълнителни проверки след получаване на сведения, които го предупреждават, че разходите в заверена декларация за разходи са свързани със сериозна нередност, която не е отстранена.

2. Държавата-членка и отговорният орган се уведомяват незабавно за причините за задържането на плащането. Плащането се задържа, докато държавата-членка не вземе необходимите мерки.

## Член 42

**Временно преустановяване на плащания**

1. Комисията може да преустанови изцяло или частично авансовите и балансните плащания в случаите, когато:

- a) е налице сериозен недостатък в системата за управление и контрол на програмата, който се отразява върху надеждността на процедурата за заверка на плащанията и за чието отстраняване не са били предприети мерки; или
- b) разход, съдържащ се в заверена декларация за разходи, е свързан със сериозна нередност, която не е била отстранена; или
- b) дадена държава-членка не е изпълнила задълженията си по членове 31 и 32.

2. Комисията може да реши временно да преустанови авансовите и балансните плащания, след като даде на държавата-членка възможност да представи своите съображения в срок от три месеца.

3. Комисията преустановява временно авансовите и балансните плащания тогава, когато прецени, че държавата-членка е взела необходимите мерки, позволяващи да бъде прекратено временното преустановяване.

4. Ако държавата-членка не предприеме необходимите мерки, Комисията може да вземе решение да отмени изцяло или частично финансовото участие на Общността в годишната програма в съответствие с член 46.

## Член 43

**Съхраняване на документи**

Без да се засягат правилата за държавните помощи по член 87 от Договора, отговорният орган гарантира, че цялата поддържаща документация за разходите и одитите по съответните програми се съхранява така, че Комисията и Сметната палата да имат достъп до нея за срок от пет години след приключването на програмите, както е определено в член 40, параграф 1.

Този срок се прекъсва в случай на съдебно производство или при надлежно мотивирана молба от Комисията.

Документите се съхраняват на общоприетите информационни носители в оригинал или като заверени копия на оригиналите.

## ГЛАВА VIII

**ФИНАНСОВИ КОРЕКЦИИ**

## Член 44

**Финансови корекции от държавите-членки**

1. Държавите-членки носят на първо място отговорността за разследване на нередностите, като действат при наличие на данни за значителна промяна, която влияе върху характера и условията за изпълнение или контрол на програмите, и за извършване на необходимите финансови корекции.

2. Държавите-членки правят финансовите корекции, които са необходими във връзка с отделни или системни нередности, установени в дейностите или годишните програми.

Корекциите, извършвани от държавите-членки, се състоят от отменяне или възстановяване, изцяло или отчасти, на финансовото участие на Общността. Когато сумата не е възстановена във времето, което е определено от съответната държава-членка, се дължи лихва за неизпълнение в размер, определен в член 47, параграф 2. Държавите-членки вземат предвид характера и тежестта на нередностите и финансовата загуба за Фонда.

3. В случай на системни нередности съответната държава-членка разширява обхвата на проучванията, като включва всички операции, които биха могли да бъдат засегнати.

4. Държавите-членки включват в заключителния доклад по изпълнение на годишната програма, посочена в член 51 списък на процедурите за отмяна, които са започнали за съответната годишна програма.

## Член 45

**Одит на сметки и финансови корекции, извършвани от Комисията**

1. Без да се засягат правомощията на Сметната палата или проверките, извършвани от държавите-членки в съответствие с националните законови, подзаконовни и административни разпоредби, служителите на Комисията или упълномощените представители на Комисията могат да извършват проверки на

място, включително проверка на извадки, по финансираните от Фонда дейности, и на системите за управление и контрол, като дават предизвестие от поне три работни дни. Комисията дава предизвестие на съответната държава-членка с оглед на това, да получи необходимото съдействие. Служители или упълномощени представители на съответната държава-членка могат да участват в тези проверки.

Комисията може да поиска от съответната държава-членка да извърши проверка на място, за да потвърди точността на една или повече транзакции. В тези проверки могат да участват служители на Комисията или упълномощени представители на Комисията.

2. Ако, след като извърши необходимите проверки, Комисията установи, че дадена държава-членка не спазва своите задължения по член 31, тя временно преустановява авансовото или окончателното плащане съгласно член 42.

## Член 46

**Критерии за корекциите**

1. Комисията може да извършва финансови корекции, като отменя изцяло или частично финансовото участие на Общността в дадена годишна програма, когато, след провеждане на необходимото разглеждане, установи, че:

- a) е налице сериозен недостатък в системата за управление и контрол на програмата, който излага на риск вече внесеното финансово участие на Общността в програмата;
- b) разход, съдържащ се в заверена декларация за разходи, е нередовен и не е бил коригиран от държавата-членка преди започването на процедурата за корекция по настоящия параграф;
- в) дадена държава-членка не е изпълнила задълженията си по член 31 преди започването на процедурата за корекция по настоящия параграф.

Комисията приема решение, след като вземе предвид съображенията, изложени от държавата-членка.

2. Комисията основава своите финансови корекции на констатираните конкретни случаи на нередности, като отчита доколко съответната нередност е системна, за да определи дали да се приложи фиксирана или екстраполирана корекция. В случаите, когато нередността е свързана с декларация за разходи, за които преди това са дадени разумни гаранции от одитния орган в съответствие с член 30, параграф 3, буква б), ще се предположи, че съществува системен проблем, водещ до прилагането на фиксирана или екстраполирана корекция, освен ако в рамките на три месеца държавата-членка не предостави доказателства, опровергавачи тази презумпция.

3. Когато решава какъв да бъде размерът на корекцията, Комисията взема предвид значимостта на нередността, както и степента и финансовите последици от недостатъците, констатирани в съответната годишна програма.

4. Когато Комисията основава позицията си на факти, установени от одитори, които не са нейни служители, тя прави свои изводи относно финансовите последици след преглед на мерките, взети от съответната държава-членка по член 32, докладите, уведомяващи за нередности, и всички отговори от държавата-членка.

#### Член 47

##### Възстановяване на суми

1. Възстановяването на суми в общия бюджет на Европейския съюз се извършва преди крайната дата, която е посочена в нареждането за възстановяване, изготвено в съответствие с член 72 от Финансовия регламент. Тази крайна дата е последният ден от втория месец след издаването на нареждането.

2. Всяко закъснение на плащането води до натрупване на лихва за забавено плащане, считано от крайната дата до датата, на която е извършено плащането. Размерът на тази лихва е три и половина процентни пункта над лихвата, прилагана от Европейската централна банка по основните ѝ операции за рефинансиране, която е публикувана в серия С на *Официален вестник на Европейския съюз* и влиза в сила на първия календарен ден от месеца, в който се пада крайната дата.

#### Член 48

##### Задължения на държавите-членки

Финансовата корекция, извършена от Комисията, не засяга задължението на държавите-членки да осъществят възстановяване на сумите по член 44.

#### ГЛАВА IX

##### НАБЛЮДЕНИЕ, ОЦЕНКА И ДОКЛАДИ

#### Член 49

##### Наблюдение и оценка

1. Комисията извършва редовно наблюдение на Фонда в сътрудничество с държавите-членки.

2. Комисията, съвместно с държавите-членки, оценява Фонда, за да прецени уместността, ефективността и влиянието на дейностите в светлината на общата цел, упомената в член 2, в контекста на изготвянето на доклада по член 50, параграф 3.

3. Комисията взема предвид също допълняемостта между дейностите, изпълнявани по линия на Фонда, и дейностите по други свързани политики, инструменти и инициативи на Общността.

#### Член 50

##### Задължения за докладване

1. Отговорният орган във всяка държава-членка взема необходимите мерки за осигуряване на наблюдение и оценка на проектите.

За тази цел споразуменията и договорите, които този орган сключва с организациите, отговарящи за изпълнението на дейностите, включват клаузи, предвиждащи задължение за представяне на редовни и подробни доклади за напредъка в изпълнението и постигането на заложените цели, които формират основата на междинния и заключителния доклад за изпълнението на годишната програма.

2. Държавите-членки изпращат на Комисията:

- a) до 30 юни 2010 г. доклад за оценка на изпълнението на дейностите, съфинансирани от Фонда;
- b) до 30 юни 2012 г. за периода от 2008 до 2010 г. и до 30 юни 2015 г. за периода от 2011 до 2013 г. съответно, оценъчен доклад за резултатите и влиянието на дейностите, съфинансирани от Фонда.

3. Комисията предоставя на Европейския парламент, на Съвета, на Европейския икономически и социален комитет и на Комитета за регионите:

- a) до 30 юни 2010 г. – доклад за прилагането на критериите, определени в член 15 относно годишното разпределение на средства между държави-членки; заедно с предложения за изменения, ако счита това за необходимо;
- b) до 31 декември 2010 г. – междинен доклад за постигнатите резултати и за количествените и качествените аспекти на работата на Фонда, както и предложение за бъдещото развитие на Фонда;
- в) до 31 декември 2012 г. за периода от 2008 до 2010 г. и до 31 декември 2015 г. за периода от 2011 до 2013 г. съответно – последващ оценителен доклад.

#### Член 51

##### Заклучителен доклад за изпълнението на годишната програма

1. Окончателният доклад за изпълнението на годишната програма включва следната информация с цел придобиване на ясна представа за изпълнението на програмата:

- a) финансовото и оперативното изпълнение на годишната програма;
- b) постигнатия напредък при изпълнението на многогодишната програма и нейните приоритети във връзка с техните конкретни, проверими цели, заедно с количествен израз на показателите във всички случаи, когато те могат да бъдат изразени количествено;
- в) мерките, предприети от отговорния орган за осигуряване на качеството и ефективността на изпълнението, и по-специално:
  - i) мерки за наблюдение и оценка, включително схеми за събиране на данни;

- ii) резюме на значимите проблеми, срещнати при изпълнението на оперативната програма, и взетите мерки;
  - iii) използваната техническа помощ.
- г) мерките, взети за предоставяне на информация и за уведомяване на обществеността за годишните и много-годишните програми.

2. Счита се, че докладът може да бъде приет, ако съдържа цялата информация, посочена в параграф 1. Комисията взема решение за съдържанието на доклада, внесен от отговорния орган, в срок от два месеца след получаването на цялата информация по параграф 1, за което се уведомяват държавите-членки. Ако Комисията не отговори в предвидения срок, докладът се счита за приет.

#### ГЛАВА X

#### ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

##### Член 52

##### Комитет

1. Комисията се подпомага от общия комитет „Солидарност и управление на миграционните потоци“, създаден с Решение № 574/2007/ЕО
2. При позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 4 и 7 от Решение 1999/468/ЕО, при спазване на разпоредбите на член 8 от него.
3. При позоваване на настоящия параграф, се прилага процедурата на регулиране с контрол, определена в член 5а, параграфи 1-4, член 5, буква б), както и член 7 от Решение 1999/468/ЕО, при спазване на разпоредбите на член 8 от него.

Крайните срокове, постановени в член 5а, параграф 3, буква в) и параграф 4, букви б) и д) от Решение 1999/468/ЕО на Съвета, се определят на шест седмици.

##### Член 53

#### Преразглеждане

Европейският парламент и Съветът преразглеждат настоящото решение на базата на предложението от Комисията в срок до 30 юни 2013 г.

##### Член 54

#### Влизане в сила и прилагане

Настоящото решение влиза в сила от деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящото решение се прилага от 1 януари 2008 г., с изключение на членове 14, 18, 19, 21, 22, 25, на член 31, параграф 2, на член 31, параграф 5, на член 32, на член 35, параграф 4 и на член 52, които се прилагат от 7 юни 2007 г.

##### Член 55

#### Адресати

Адресати на настоящото решение са държавите-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 23 май 2007 година.

За Европейския парламент

Председател

H.-G. PÖTTERING

За Съвета

Председател

G. GLOSER